

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 2002 (03.06)
(OR. en)

CONV 76/02

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

του :	κ. Klaus Hänsch
προς :	τα μέλη της Συνέλευσης
Θέμα :	Εντολή της Ομάδας εργασίας για την οικονομική διακυβέρνηση

Επισυνάπτεται σημείωμα για το ανωτέρω θέμα με στόχο να διευκολυνθεί η συζήτηση της Ομάδας εργασίας για την οικονομική διακυβέρνηση.

Ομάδα IV : «Οικονομική Διακυβέρνηση»

Έγγραφο του : Klaus Hänsch

Η εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος συνεπάγεται μια ευρύτερη οικονομική και δημοσιονομική συνεργασία. Ποιες μορφές θα μπορούσε να λάβει η συνεργασία αυτή;

I ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Ορισμένα μέλη της Συνέλευσης υπέδειξαν την «οικονομική διακυβέρνηση» ως ένα από τα θέματα που θα πρέπει να εξεταστούν από τη Συνέλευση. Το θέμα αυτό ενδέχεται να έχει ευρείες προεκτάσεις και άπτεται διαφόρων τομέων πολιτικής. Σκοπός του παρόντος σημειώματος είναι να υποβληθούν ορισμένες ιδέες ως προς τα κύρια ζητήματα τα οποία θα μπορούσε να εξετάσει η Ομάδα εργασίας κατά την εκπλήρωση της εντολής που έχει λάβει (βλ. ανωτέρω). Στο σημείωμα δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των πτυχών εκείνων που, στην περίπτωση που αποφάσιζε η Συνέλευση να υποβάλει συστάσεις, θα απαιτούσαν αναθεώρηση της Συνθήκης και των πτυχών που δεν συνεπάγονται αναθεώρηση.
2. Η ΟΝΕ είναι ένα σύστημα οικονομικής και νομισματικής πολιτικής που θεμελιώνεται σε τρία στοιχεία : σε μια ανεξάρτητη κεντρική τράπεζα (ΕΚΤ) η οποία έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα για τη νομισματική πολιτική της ευρωζώνης, στην παρακράτηση από τα κράτη μέλη της άσκησης εθνικής οικονομικής πολιτικής, υπό τον όρο τήρησης ορισμένων κοινοτικών κανόνων (ιδίως το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης και τις διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος, καθώς και το κεκτημένο της εσωτερικής αγοράς), και στην παραδοχή ότι οι εθνικές οικονομικές πολιτικές είναι «κοινού ενδιαφέροντος» και επομένως απαιτούν κάποιο συντονισμό στα πλαίσια του Συμβουλίου.
3. Επί πλέον, υπάρχουν και ορισμένοι τομείς πολιτικής, όπως η απασχόληση, τα κοινωνικά θέματα και η παιδεία, οι οποίοι τη στιγμή αυτή αποτελούν εν μέρει αντικείμενο ανοικτού συντονισμού. Οι τομείς αυτοί εμπίπτουν στο γενικό πλαίσιο της «διαδικασίας της Λισσαβώνας», σκοπός του οποίου είναι να δοθεί η δυνατότητα στην ΕΕ να καταστεί η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή.
4. Όλα τα στοιχεία αυτά συνιστούν, από κοινού, έναν περίπλοκο συνδυασμό ο οποίος έχει προκύψει τόσο από οικονομικούς όσο και πολιτικούς παράγοντες. Η επιτυχής εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος και οι επιπτώσεις από τη διεύρυνση αποτελούν το γενικότερο πλαίσιο εντός του οποίου θα πρέπει η Ομάδα εργασίας να εξετάσει κατά πόσον το τρέχον σύστημα λειτουργεί αποτελεσματικά ή υπολείπεται των προσδοκιών που υπήρχαν γι' αυτό, και υπό το φως της εξέτασης αυτής να υποβάλει προτάσεις για αλλαγές.

II ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

5. Ορισμένοι παρατηρητές επισημαίνουν ότι υπάρχει ασυμμετρία μεταξύ της νομισματικής πολιτικής, ως μέσου αποκλειστικής κοινοτικής αρμοδιότητας που ασκείται μέσω της ΕΚΤ, και των οικονομικών πολιτικών που παραμένουν εθνική αρμοδιότητα. Τονίζουν ότι η υπάρχουσα ή εν δυνάμει έλλειψη συνοχής μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να μην είναι η συνοχή αρκετά ισχυρή ώστε να αντέξει μια ύφεση. Άλλοι θεωρούν ότι η ευχέρεια των κρατών μελών να συνεχίσουν να διαχειρίζονται τις οικονομικές τους πολιτικές σύμφωνα με τα εθνικά τους δεδομένα αποτελεί στοιχείο που παρέχει ευελιξία και επομένως αποτελεί ουσιαστικό συμπλήρωμα της ενιαίας νομισματικής πολιτικής.

Η Ομάδα θα μπορούσε να εξετάσει με ποιο τρόπο επηρεάζει η εισαγωγή του ευρώ τα γενικότερα οικονομικά και πολιτικά επιχειρήματα υπέρ και κατά της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων στην Κοινότητα για ορισμένες πτυχές της οικονομικής πολιτικής.

6. Ένα από τα σημαντικότερα μέσα συντονισμού πολιτικής που υπάρχουν τη στιγμή αυτή είναι το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Το Σύμφωνο αυτό δεν αποτελεί τυπικά μέρος της Συνθήκης.

Η Ομάδα θα μπορούσε να εξετάσει κατά πόσον λειτουργεί αποτελεσματικά το ΣΣΑ και, αν όχι, πώς θα μπορούσε να βελτιωθεί. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος. Σε ποιο βαθμό επηρεάζει η εισαγωγή του ευρώ τα επιχειρήματα με τα οποία ζητείται η αναπροσαρμογή της ώστε να ληφθεί υπόψη η διαφορά μεταξύ διαρθρωτικών και συγκυριακών ελλειμμάτων;

III ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

7. Ο υπάρχων συντονισμός των οικονομικών πολιτικών υποστηρίζεται από ορισμένο αριθμό μέσων (μερικά προβλέπονται από τη Συνθήκη και άλλα όχι).

Η Ομάδα θα μπορούσε να εξετάσει ποια πρόσθετα μέτρα θα μπορούσαν να τεθούν σε εφαρμογή για την ενίσχυση του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών. Θα πρέπει άραγε τα μέτρα αυτά να είναι κανονιστικού χαρακτήρα ή μήπως θα πρέπει να βασίζονται στον ανοικτό συντονισμό (ανταλλαγή πληροφοριών / ορθών πρακτικών);

8. Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι πρέπει να δοθεί μια ευρύτερη ερμηνεία στον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ώστε να συμπεριληφθούν τόσο η κοινωνική πολιτική όσο και η πολιτική στον τομέα της απασχόλησης.

Η Ομάδα θα μπορούσε να εξετάσει κατά πόσον αποτελεί πράγματι ο συντονισμός των κοινωνικών και εργασιακών θεμάτων στοιχείο οικονομικής πολιτικής «κοινού ενδιαφέροντος». Είναι αποτελεσματική η σημερινή ανοικτή μέθοδος συντονισμού (μέσω της διαδικασίας της Λισσαβώνας); Εάν όχι, τι άλλο απαιτείται και υπό ποία μορφή;

9. Ορισμένοι έχουν τονίσει ιδιαίτερα ότι είναι ανάγκη να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για μεγαλύτερο συντονισμό των φορολογικών πολιτικών. Άλλοι έχουν λάβει σαφώς αρνητική στάση έναντι του ενδεχόμενου νέων πρωτοβουλιών εναρμόνισης της άμεσης φορολογίας.

Η Ομάδα θα μπορούσε να εξετάσει κατά πόσον και με ποιο τρόπο επηρεάζει η εισαγωγή του ευρώ τα οικονομικά και πολιτικά επιχειρήματα υπέρ ή κατά της φορολογικής εναρμόνισης. Θα μπορούσε άραγε να υπάρξει φορολογική εναρμόνιση για συγκεκριμένους διαμεθοριακούς τομείς; Μήπως θα μπορούσαν να προβλεφθούν συγκεκριμένες διαδικασίες λήψεως αποφάσεων ικανές να καθυστερήσουν αυτούς που εκφράζουν πολιτικές ανησυχίες;

10. Μια από τις πτυχές της οικονομικής πολιτικής είναι η ρύθμιση των χρηματοπιστωτικών αγορών. Προσφάτως συμφωνήθηκαν και τέθηκαν σε ισχύ ορισμένες απλουστευμένες διαδικασίες για τη θέσπιση διοικητικών ρυθμίσεων. Μια περαιτέρω δυνατότητα θα ήταν η τροποποίηση της Συνθήκης.

Η Ομάδα θα μπορούσε να εξετάσει αν θα πρέπει να υπάρξουν νέες διατάξεις της Συνθήκης που να προβλέπουν διαδικασίες θέσπισης παράγωγου δικαίου στον τομέα αυτό.

IV ΘΕΣΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

11. Ένα από θέματα στα οποία έχουν αναφερθεί μέχρι σήμερα πολλά μέλη της Συνέλευσης είναι η ανάγκη να υπάρξει σαφήνεια ως προς τις αρμοδιότητες και επαρκής νομιμοποίηση και καταλογισμός ευθυνών. Αυτό είναι ένα ζήτημα που θα μπορούσε να βρει λύση στα πλαίσια της οικονομικής διακυβέρνησης.

Η Ομάδα θα μπορούσε να εξετάσει κατά πόσον, βάσει της εμπειρίας με το ευρώ, η σημερινή κατανομή αρμοδιοτήτων εντός των τομέων της νομισματικής και οικονομικής πολιτικής είναι αρκετά σαφής. Επίσης, κατά πόσον είναι ικανοποιητικό το όλο πλαίσιο ευθυνών ή μήπως θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερος ρόλος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε ορισμένους τομείς (π.χ. στον καθορισμό των Γενικών Προσανατολισμών των Οικονομικών Πολιτικών ή όσον αφορά τη βελτίωση της ενημέρωσης του ΕΚ από την ΕΚΤ);

12. Η Ευρωομάδα παραμένει μια άτυπη ομάδα που περιλαμβάνει όλα τα σημερινά κράτη μέλη πλην τριών. Μετά τη διεύρυνση θα αποτελείται μόλις λίγο παραπάνω από τα μισά κράτη μέλη. Η διεύρυνση επομένως θέτει με μεγαλύτερη έμφαση το ζήτημα του αν θα πρέπει η Ευρωομάδα να λάβει τυπική μορφή. Αυτό σημαίνει να δοθεί στην ομάδα αυτή μια ιδιαίτερη νομική βάση η οποία θα ορίζει τόσο τις αρμοδιότητες όσο και τις κατάλληλες διαδικασίες με τις οποίες θα μπορεί να λαμβάνει τις τυπικές αποφάσεις που τη στιγμή αυτή λαμβάνονται από το Συμβούλιο.

Η Ομάδα θα μπορούσε να εξετάσει το μελλοντικό καθεστώς της Ευρωομάδας, ιδίως μετά τη διεύρυνση. Μήπως θα πρέπει να δοθεί τυπική μορφή στην ομάδα αυτή και, εάν ναι, με ποιο τρόπο;

13. Η ευρωζώνη πρέπει να είναι σε θέση να προωθεί τα κοινά της συμφέροντα στη διεθνή σκηνή. Ορισμένοι πιστεύουν ότι για τον λόγο αυτό επιβάλλεται να διευκρινιστεί ποιος πρέπει να εκπροσωπεί την ευρωζώνη στα διεθνή φόρουμ.

Η Ομάδα θα μπορούσε να εξετάσει κατά πόσον απαιτούνται αποτελεσματικότερες ρυθμίσεις για την εκπροσώπηση της ευρωζώνης στη διεθνή σκηνή. Εάν ναι, ποια μορφή θα πρέπει να λάβει η εκπροσώπηση αυτή;